

Hem > ... > Rättsliga Åtgärder > EU:s Och Medlemsländernas Rättssystem > Nationella
Specialdomstolar Portugal

Innehåll inlagt av
Portugal

Nationella specialdomstolar

Portugal

I det här avsnittet hittar du information om hur specialdomstolarna är organiserade i Portugal.

Domstolar i första instans (*Tribunais judiciais de 1.ª instância*)

Domstolarna i första instans utgörs vanligtvis av distriktsdomstolarna (*tribunais de comarca*). De prövar alla mål som inte omfattas av andra domstolars behörighet. Distriktsdomstolarna har både allmän och särskild behörighet.

Distriktsdomstolarna är indelade i avdelningar med särskild eller allmän behörighet och i lokala avdelningar. Avdelningarna namnges utifrån sin behörighet och den kommun som de är belägna i.

Följande avdelningar med särskild behörighet kan inrättas:

1. Central tvistemålsavdelning (*Central cível*).
2. Lokal tvistemålsavdelning (*Local cível*).
3. Central brottmålsavdelning (*Central criminal*).
4. Lokal brottmålsavdelning (*Local criminal*).
5. Lokal avdelning för ringa brott (*Local de pequena criminalidade*).
6. Förundersökningsavdelning (*Instrução criminal*).
7. Familje- och ungdomsavdelning (*Família e menores*).
8. Arbetsavdelning (*Trabalho*).
9. Handelsavdelning (*Comércio*).
10. Verkställighetsavdelning (*Execução*).

Följande specialdomstolar har en mer vidsträckt territoriell behörighet:

1. Immaterialrättsdomstolen (*Tribunal da propriedade intelectual*).
2. Domstolen för konkurrens-, reglerings- och tillsynsändamål (*Tribunal da concorrência, regulação e supervisão*).
3. Sjörättsdomstolen (*Tribunal Marítimo*).
4. Straffdomstolen (*Tribunal de execução das penas*).
5. Centrala förundersökningsdomstolen (*Tribunal central de instrução criminal*).

Avdelningar med särskild behörighet

Av dessa är följande avdelningar särskilt relevanta:

Centrala tvistemålsavdelningar

Dessa avdelningar är behöriga att

- pröva en fastställsetalan enligt det vanliga förfarandet när tvisteföremålets värde överstiger 50 000 euro,
- som ett led i verkställighetsförfarandet när tvisteföremålets värde överstiger 50 000 euro utföra de uppgifter som anges i civilprocesslagen i det geografiska område som saknar behöriga domstolsavdelningar eller domstolar,
- pröva brådska ansökningar om interimistiska åtgärder som omfattas av deras behörighet,
- fullgöra de övriga skyldigheter som de har tilldelats i lag.
- Familje- och ungdomsavdelningar

I ärenden som rör personers och familjens civilrättsliga status prövar dessa avdelningar

1. rättsvårdsärenden mellan makar,
2. rättsvårdsärenden i samboförhållanden eller beträffande personer som delar hushåll,
3. talan om hemskillnad, bodelning och äktenskapsskillnad,
4. talan om ogiltigförklaring eller annullering av äktenskap,
5. talan som grundas på artikel 1647 och artikel 1648.2 i civillagen, godkänd genom lagdekret nr 47344 av den 25 november 1966,
6. talan om och indrivning av underhållsbidrag mellan makar och tidigare makar,
7. andra ärenden som rör personers och familjens civilrättsliga status.

Utöver befogenhet på dessa områden har dessa avdelningar även tilldelats domstolsliknande befogenheter vid upprättandet av bouppteckningar till följd av hemskillnad eller bodelning, äktenskapsskillnad eller ogiltigförklaring eller annullering av äktenskap, samt i särskilda fall av bodelning som omfattas av relevant lagstiftning.

När det gäller underåriga och vuxna barn är avdelningarna behöriga att

1. utse en förmyndare och förvaltare av tillgångar,
2. utse en person som tillåts utföra juridiska transaktioner i den underåriges namn och utse en förmyndare som, utanför domstolen, ska företräda den underåriga som omfattas av föräldraansvar,
3. bevilja adoptioner,
4. reglera utövandet av föräldraansvar och pröva ärenden som rör detta,
5. fastställa de underhållsbidrag som ska betalas till underåriga och till de vuxna och myndigförklarade barn som avses i artikel 1880 i civillagen, godkänd genom lagdekret nr 47344 av den 25 november 1966, och pröva ärenden om indrivning av underhållsbidrag,
6. förordna om omhändertagande av underåriga i väntan på adoption,
7. fastställa placering för att främja och skydda den person som valts ut för adoption, eller en institution inför en framtida adoption,
8. fatta beslut om vårdnaden om ett barn (*apadrinhamento civil*) och återkalla sådana beslut,
9. bemyndiga den underåriges juridiska företrädare att vidta vissa åtgärder, godkänna de åtgärder som redan har vidtagits utan tillstånd och fastställa arrangemang för att ta emot gåvor,
10. fatta beslut om betalning av den finansiella säkerhet som föräldrar måste ställa till förmån för sina underåriga barn,
11. fastställa totalt eller delvis förbud mot, och gränser för, utövandet av föräldraansvar i enlighet med artikel 1920 i civillagen, godkänd genom lagdekret nr 47344 av den 25 november 1966,
12. officiellt fastställa moderskap och faderskap, och pröva bestridanden och utredningar i moderskaps- eller faderskapsärenden,
13. om föräldrarna är oeniga, fatta beslut om den underåriges för- och efternamn.

Utöver att vara behörig på detta område ansvarar avdelningarna även för att

1. om en förmyndare eller förvaltare av tillgångar har utsetts, fastställa förmyndarens eller förvaltarens arvode, pröva och fastställa förmyndarens, förvaltarens eller en medlem av familjerådets entledigande, avgång eller avsättning, begära in och granska räkenskaperna, tillåta ersättning av en rättslig inteckning och fastställa en utökning eller ett utbyte av den säkerhet som ställts, samt utse en särskild förmyndare att företräda den underåriga utanför domstol,
2. utse en särskild förmyndare att företräda den underåriga i alla förmyndarskapsförfaranden,
3. ändra, återkalla och granska adoption, begära in och utvärdera adoptantens räkenskaper och fastställa den del av inkomsten som ska gå till den adopterades underhåll,

4. fatta beslut om utökning eller ett utbyte av den säkerhet som ställts till förmån för underåriga barn,
5. begära in och granska de räkenskaper som föräldrarna måste tillhandahålla,
6. fatta beslut i andra frågor som rör de förfaranden som avses i punkterna a)–m) ovan.

När det gäller frågor om förmyndarskap i utbildningssyfte och skyddsåtgärder ansvarar domstolarna för att

- pröva främjande- och skyddsförfaranden,
- tillämpa främjande åtgärder och skyddsåtgärder och vid behov övervaka genomförandet av dessa, när ett barn eller en ung person är utsatt för risk och skyddskommittén inte kan ingripa,
- företa de rättshandlingar som krävs för att utreda förmyndarskap i utbildningssyfte,
- göra en bedömning av de fakta som enligt lag utgör brott, som utförs av underåriga i åldrarna 12–16 år, för att kunna tillämpa förmyndarskap i utbildningssyfte,
- genomföra och granska förmyndarskapsåtgärder,
- avsluta eller ta bort förmyndarskapsåtgärder,
- pröva överklaganden av beslut om disciplinära åtgärder mot underåriga som har omhändertagits,

Arbetsavdelningar

Dessa prövar, i både civilrättsliga och andra ärenden, de frågor som uppstår till följd av förhållandet mellan arbetsgivare och anställd och till följd av förhållanden som upprättats för att ingå anställningsavtal, beträffande arbetsplatsolyckor och yrkessjukdomar, avtal som enligt lag kan likställas med anställningsavtal och praktikantavtal, samt strejkrelaterade frågor.

Handelsavdelningar

Dessa avdelningar prövar

1. insolvensförfaranden och särskilda rekonstruktionsåtgärder,
2. talan om avsaknad, ogiltighet och annullering av bolagsordning,
3. talan om utövande av bolagsrättigheter,
4. talan om uppskjutande och upphävande av bolagsstämmors beslut,
5. talan om avveckling av företag,
6. talan om avveckling av företag som bildats enligt den europeiska bolagsstadgan,
7. talan om avveckling av holdingbolag,
8. talan som avses i lagen om bolagsregistrering,
9. ärenden om avveckling av kreditinstitut och finansbolag.

De ansvarar även för prövningen av bestridanden av beslut som fattats av registratorer vid bolagsregisterkontor och bestridanden av beslut som registratorer fattat som ett led i det administrativa förfarandet för att avveckla eller likvidera företag.

Verkställighetsavdelningar

Dessa avdelningar ansvarar för de verkställighetsförfaranden som föreskrivs i civilprocesslagen, med undantag av de mål som tilldelats immaterialrättsdomstolen, domstolen för konkurrens-, reglerings- och tillsynsärenden, sjörättsdomstolen, familje- och ungdomsavdelningar, arbetsavdelningar och handelsavdelningar.

Verkställighetsavdelningar handhar även verkställighet av domar som meddelats i brottmålsprocesser, när dessa enligt straffprocesslagen inte ska handläggas i en tvistemålsdomstol.

Domstolar med territoriell behörighet

Immaterialrättsdomstolar

Dessa domstolar prövar ärenden som rör

1. talan rörande upphovsrätt och närstående rättigheter,
2. talan rörande industriell äganderätt, på något av de sätt som föreskrivs i lag,
3. talan om ogiltigförklaring och annullering av patent, intyg om tillägsskydd, bruksmodeller och

- kretsmönster i halvledarprodukter i enlighet med föreskrifterna i lagen om industriell äganderätt (*Código da Propriedade Industrial*) och annan tillämplig lagstiftning, samt ansökningar om ogiltigförklaring eller annullering av registrering av ritningar eller modeller, varumärken, logotyper, utmärkelser, ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar som är föremål för ett genkärsmål,
- överklaganden av beslut från det nationella institutet för industriella rättigheter (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial, I. P. - INPI, I. P.*) som beviljar eller avslår alla typer av industriella rättigheter eller beslut som rör överlåtelser, licenser eller förklaringar om föråldrade rättigheter, eller någon annan handling som påverkar, ändrar eller utsläcker industriella rättigheter,
 - överklagande och förnyad prövning av beslut, eller andra åtgärder som enligt lag kan bestridas, som meddelats av det nationella institutet för industriella rättigheter i mål som rör överträdelse och böter,
 - fastställelsetalan som rör domännamn på internet,
 - överklaganden av beslut från stiftelsen för nationell vetenskaplig analys (*Fundação para a Computação Científica Nacional*), som är den myndighet som har behörighet att registrera, neka eller förnya .pt-domäner,
 - talans rörande bolag eller bolagsnamn,
 - överklaganden av beslut från institutet för register och notarier (*Instituto dos Registos e do Notariado, I. P. - IRN, I. P.*) rörande huruvida bolag och firmanamn får registreras i det nationella registret över juridiska personer (*Registo Nacional de Pessoas Coletivas*),
 - talans om illojal konkurrens eller om avslöjande av affärshemligheter som rör industriella rättigheter,
 - åtgärder för att inhämta och bevara bevis och för att vid behov lämna uppgifter för att skydda industriella rättigheter och upphovsrätt.

Domstolen för konkurrens-, reglerings- och tillsynsärenden

Denna domstol prövar bland annat frågor som rör överklagande, förnyad prövning och verkställighet av beslut, förelägganden och andra åtgärder till följd av överträdelse som kan bestridas i domstol, och som meddelats av olika tillsynsmyndigheter, framför allt konkurrensmyndigheten (*Autoridade da Concorrência*), den portugisiska civila luftfartsmyndigheten (*Autoridade Nacional da Aviação Civil*), Portugals riksbank (*Banco de Portugal*) och den portugisiska värdepapperscentralen (*Comissão do Mercado de Valores Mobiliários*).

Sjörättsdomstolar

Dessa domstolar prövar ärenden som rör

- ersättning för sådana skador orsakade av eller på fartyg, båtar och andra flytande farkoster som regleras i lag,
- avtal om byggande, reparation, köp och försäljning av fartyg, båtar och andra flytande farkoster, förutsatt att dessa ska användas för sjöfartsändamål,
- avtal om sjötransporter eller avtal om kombinerade eller multimodala transporter,
- avtal för transporter på floder eller kanaler, inom de tidsfrister som anges i tabell nr 1 i bilagan till den allmänna hamnförordningen (*Regulamento Geral das Capitánias*), godkänd genom lagdekret nr 265/72 av den 31 juli 1972,
- avtal för att chartra eller leasa havsgående fartyg, båtar eller andra flytande farkoster,
- försäkringsavtal för fartyg, båtar och andra flytande farkoster avsedda för sjöfart och deras last,
- inteckningar och förmåner i fartyg eller båtar, liksom faktiska säkerheter i flytande farkoster och deras last,
- särskilda förfaranden rörande fartyg, båtar och andra flytande farkoster och deras last,
- brådsökande interimistiska åtgärder rörande fartyg, båtar och andra flytande farkoster, deras last och bunkerolja, och andra tillgångar som tillhör fartygen, båtarna eller andra flytande farkoster, liksom en preliminär begäran till hamnkaptenen om att få föra bort de föremål som omfattas av dessa förfaranden,
- frågor som rör gemensamt haveri eller enskilt haveri, inklusive sådana som rör andra flytande farkoster avsedda för sjöfart,
- sjöräddning och fartygsbärgning,
- avtal om bogsering och lotsning,
- bortforsling av skräp,
- civilrättsligt ansvar för förorening av hav och andra vatten inom deras behörighetsområde,
- användning, förlust, påträffande eller ibruktagande av metoder eller utrustning för fiske eller för att samla in skaldjur, blötdjur och sjögräs, järn, utrustning, vapen, förnödenheter och andra föremål för användning i

- samband med segling eller fiske, samt skador orsakade eller åsamkade av samma material,
16. skador på tillgångar som tillhör det allmänna havsområdet,
 17. ägande och innehav av skräp från farkoster som har flutit i land, eller av föremål eller kvarvarande delar av föremål med ursprung i eller som kommer från havet och som ligger på marken eller är begravda i marken och som kommer från eller finns i inlandsvatten, om detta är av maritimt intresse,
 18. gripanden,
 19. alla allmänna frågor som rör kommersiell sjöfartsrätt,
 20. överklaganden av hamnkaptens beslut vid sjöfartsöverträdelser.

Straffdomstolen

Denna domstol kontrollerar och övervakar straffverkställighet, och fattar beslut om ändring, byte eller avslutande av den påföljd eller frihetsberövande åtgärd som anges i domstolsavgörandet efter det att dom meddelats. Domstolen har behörighet i följande frågor:

- Verkställighet av tilläggsstraffet utvisning, beslut om frigivning och förtida verkställighet av tilläggsstraffet utvisning.
- Beslut om frigivning i förtid, avbrytande av straff på relativt obestämd tid (*pena relativamente indeterminada*) eller av säkerhetsåtgärd i form av internering.
- Utfärdande av häktningsbeslut och beslut om frihetsberövande och frigivning.
- Utfärdande av en förklaring om bristande efterlevnad och förordnande om beslagtagande av tillgångar tillhörande en dömd person som, helt eller delvis, avsiktligt har avvikit från ett fängelsestraff eller en frihetsberövande åtgärd.
- Beslut om tillfälligt borttagande av uppgifter eller beslut som förts in i en persons straffregister.

Centrala förundersökningsdomstolen

Denna domstol sköter förundersökningar, fattar beslut om straff och ansvarar för utredningar av brottslig verksamhet som har pågått i domkretsar tillhörande olika appellationsdomstolar (*Tribunais da Relação*) samt vid följande brott:

1. Brott mot freden och mänskligheten.
2. Medlemskap i en terroristorganisation och terroristbrott.
3. Brott mot rikets säkerhet, med undantag av valbrott.
4. Handel med narkotika, psykotropa ämnen och narkotikaprekursorer, med undantag av vid direkt distribution till konsumenten, och deltagande i en kriminell organisation som bedriver narkotikahandel.
5. Penningtvätt.
6. Korruption, förskingring samt mutor och korruption.
7. Uppsåtlig insolvens.
8. Vanstyre av ekonomiskt oberoende organisationer inom den offentliga sektorn.
9. Bedrägerier för att erhålla eller förskingring av bidrag, stipendier eller lån.
10. Organiserade ekonomiska och finansiella brott, särskilt med användning av informationsteknik.
11. Internationella eller överstatliga ekonomiska och finansiella brott.

Senaste uppdatering: 03/02/2025

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.